

Ugljen i dijamanti

EDO MAAJKA
Stigo ćumur
Menart
★★★★★

Nakon što je najavni singl - šarmantna i zarazna "To mora da je ljubav" odrađena u kolaboraciji s Remi - napalio fanove, a nastup u "Gjuri" pokazao da je Edo u špic formi, dugoočekivani treći album poetična imena "Stigo ćumur" prava je blagovijest ne samo za okorjele pristaše već i sve one koji Edu i TBF drže okosnicom domaće scene. Čak i da nikada niste čuli neku od Edinih razornih dijagnoza balkanskog svagdana i do bola iskrenih rima; čak i da niste pročitali ni jednu od primitivnih i šovinističkih etiketa koje su mu lijepili prvoborci hrvatskog estradnog neukusa i pljuvači u mantiji, uvodni broj albuma bi vam iz prve kazao ama baš sve što ste propustili saznati i o Edi i o sceni koju je posvojio. "Uši zatvori" je, naime, odgovor na napade i senzacionalističke napise, na šovinistička pljuvanja, ali istovremeno i poruka urbi et orbi o Edinoj neopozivoj odluci da i dalje svoju istinu pljuje ravno u oči. Izravno i beskompromisno.

"Bomba" - iznad efektnih orijentalizirajućih fraza i beatova - govori o "sponzorima" i curama čiji se život odvija između wellness centara i teretana te šminkerskih kafića i narodnjačkih "partyja", a "Budi i ti" - s Ajsom Nigrutinom - jednako je ubojito seciranje MTV i "hudekovskih" R&B šminkera. "Trpaj" priča o policijskom "treniranju strogoće" na "sumnjivcima" sitnog zuba umjesto na kriminalcima, a sjajnog Edu - koji je na ovom albumu uvjerljiviji, emocionalniji i "životniji" nego ikada ranije - izuzetno dobro podcrtava Dashova produkcija. Kao i većina brojeva na albumu i "Trpaj" ima sjajna rješenja i prave male minijature unutar ionako razrađenog i dramatičnog broja.

Primjerice, "horuk" umetak uz poruku "neka me povuku..." te Edo na rubu nekontroliranog bijesa i ogorčenja, jedan su od vrhunaca albuma. Ispovijedna "Para na paru (uš na fukaru)" - s Lollobrigidama kao pozadinskim vokalima - odrađena je u speedu i potencijalno je radljski singl, a "Sretno dijete" na tipičan Edin način govori o "tamnoj strani" sudaranjem ironičnog "ja sam sretno dijete" ponavljano poput mantrе i detalja o zlostavljanju, bulimiji, anoreksiji... "To što se traži" um-

ješno je kombinirala organski zvuk klavijatura i mrve funka s elektronikom, a - uz gostovanje Dina Šarana koji izgovara neupitnu dijagnozu domaće scene "lijevo underground, desno kuruza" - Edo se još jednom bavi stanjem na hrvatskoj estradi i njezinim bizarnim likovima, suspektnim "poduzetnicima", nimalo zabavnim "zabavljačima" koje podržava Narodni radio i samozvanim zvjezdicama. "Moj cijeli život" u golemom ubrzanju najneobičniji je i najiskreniji "curriculum vitae" koji je ikada itko sam napisao, a kamoli snimio, a "Za Mirzu", u kojoj ponovno gostuje odlični Dino Šaran, još je jedna veličanstvena ispovijedna emocionalna "dopisnica" za ratom rasutu bosansku dijasporu. "Reko sam joj" u kojoj gostuje Sky Wikluh iznimna je pak ljubavna tema cijepljena od kenjkava sentimenta i otrcanih "lajna" pisana i izvedena kao neuljepšana životna priča o ljubavi i mržnji, a građena oko efektnog klavira. "Moš me pljuvat" je posve drukčije atmosfere s nabrijanim gitarama u podlozi i jedna je od nekoliko iznimnih "polemičkih" skladbi odgovora "pljuvačima". Usna harmonika i beatovi sjajno su se sljubili s lajnama u "Stvoren za rep" u kojoj su gosti Sky Wikluh i Frenkie, a TBF - kao gosti u "Blaženoj tišini" - dali su i te kako prepoznatljivu aromu ionako sjajnoj temi. "Nikad više" ima pak uspjele retro citate i rješenja Kooladea, a posljednja je službena tema na albumu "Severina". Riječ je o neuvijenoj komentaru ne samo hrvatskog svagdana već i balkanskih prostora, kojemu se najbliži srodnik može naći u

"Heroyixu" i "Nostalgijnoj" TBF-a.

Kao 17. skladba na albumu je neimenovani "skriveni broj", i to ne kao kakva bizarna "popuna" minutaža, marketinški trik ili resti sa studijskog sessiona već jedan od ravnopravnih brojeva albuma u istoj "lizi" kao i "Uši zatvori" ili "Moš me pljuvat".

Edo je i trećim albumom - po osobnom sudu najzrelijim do sada - zavrjedio bezrezervne hvalospjeve. Podjednako daleko i od "undergrounda" s nikad neprobavljenim artističkim pretenzijama i konfekcijskih R&B "narikača", ali i od takozvane zabavnjačke "kuruze" i pseudonarodnjaka, "Stigo ćumur" je zacijelo već sada neupitni kandidat za album godine u kategoriji i rocka i urbane glazbe i alternative. Jer, u hrpi ćumura, nemojmo se lagati, mnogo je budućih dijamanta.

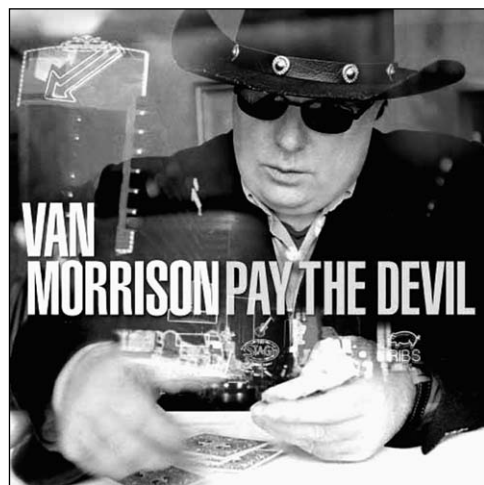

CIRKUS
Savršeno putovanje
Menart
★★★★★

Kreativni nered koji su stvorila dvojica - do danas nedovoljno cijenjenih - glazbenika s domaće rock scene, kanaliziran je više no solidnim nastupnim albumom. Cirkus, kojemu su udarna imena Alen Kraljić Kralja, bivši gitarist Pipsa, te Renato Metessi, bivši pjevač Patrole i Zvijezda, objedinio je različita generacijska i glazbena iskustva. Dakako, svi koji znaju sklonosti i naguća spomenutog dvojica neće se iznenaditi što glavni tom albumu daje psihodelija i rock naslonjen na Stonese i Facese, no mlađi su članovi u bend donijeli svoju popudbinu: alter-rock devedesetih s pripadajućim očujkanjima s elektronikom za koju je zadužen Adam Dust. Najuvjerljiviji brojevi albuma su skladbe s organskim srasranjima riffova, primislina na Stonese iz ranih sedamdesetih i naglašenijom psihodelijom - poput "Electric Bike", "Queen Of My Illusions" - koja formuli dodaje i začine T.Rexa. Najbolji broj albuma je "Pusti radio da svira" s odličnim glazbenim kineskim citatom - koji neodoljivo podsjećaju na glavnu temu jedne Sierrine kompjutorske igre - i veličanstvenim gitarama. "Shangri-la" je zanimljiv spoj retro teme i odlične "up-date" aranžmanske obrade - s lucidnim trubačkim umetkom. "Kristalni brodovi" su pak građeni na

posvojenom riffu Boa Diddleya ili "Who Do You Love". Na žalost, "Šakira" je čisti uljez na ovako koncipiranom albumu jednako kao i "Ima dana" - jedan od dva covera na albumu. Drugi je uspjele revizija Štuličeve "Užas je moja furka".

Cirkus debutom može biti posve zadovoljan jer riječ je o albumu koji uspjele spaja veterane i poletarce, vremenske riffove i psihodelične ukuse te suvremene producerske standarde i utjecaje s kurentne rock scene.

VAN MORRISON
Pay The Devil
Lost Highway - Aquarius
★★★★★

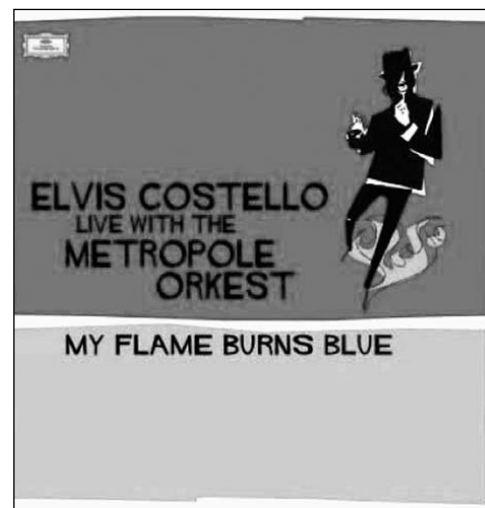
Znan po svojem suverenom vladanju blue eyed soulom i rhythm and bluesom, snalaženju u irskom folku i jazzu, skiffleu i bluesu, Morrison je ispisao i dostojnu posvetu countryju. "Pay The Devil" nije, kako se možda moglo očekivati znajući za njegove glazbene sklonosti, crossover album koji bi kao nekoć davno Ray Charles ili projekti iz devedesetih poput Country, Rhythm And Blues - tražio nove putove. Dapače. "Pay The Devil" je klasičan, čak i "hard-core" country album, sa standardima koje su potpisali jedan Hank Williams, Leon Payne, Rodney Crowell, a - ne gubeći iz vida duh albuma - i sam Van Morrison. Odlične skladbe, nadahnuta no opuštena i

nepretenciozna izvedba te spoj čarobnih melodija i poslovično uvjerljiva Morrisonova vokala rezultirali su još jednim albumom usuglašenim s visokim prosjekom drsko bogate diskografije Vana Morrisona.

THE CONCRETES
In Colour
EMI - Dallas
★★★★★

Švedski retro osmerac pokazao je da pohvale i golema očekivanja nakon debuta iz 2004. nisu bila tek puka prenemaganja trendovske kritike. "In Colour", koji je producirao Mike Mogis, ogleđni je primjer odsječka retro scene koji nadahnute traži u indie-popu osamdesetih i devedesetih začinjenom citatima iz ranijih dekada. U konkretnom slučaju The Concretes, njihov pospani indie-pop naslonjen na Belle & Sebastians dobio je i bogatije melodije i harmonije zahvaljujućim pozajmicama iz repertoara američke Zapadne obale sedamdesetih, ali i mnogo bolju zvučnu sliku. Naime, Mogis je s pravom prepoznao da bi bandu s novim materijalom više prijala "panoramnska" široka i mnogo prozračnija zvučna slika. Bogatiji aranžmani i produkcija posebno su dobro legli uz skladbe poput bacharachovske "Sunbeams", beatlesovske "Tomorrow" i "Change In The Weather". Potonja se mirne duše mogla naći i na albumima Dexy's Midnight Runners.

ELVIS COSTELLO
My Flame Burns Blue
Deutsche Gramophon - Aquarius
★★★★★

Snimljen uživo na North Sea Jazz festivalu u Haagu 2004. "My Flame Burns Blue" čak je i za Costellove pojmove album velike i smione fuzije. Naime, Costellove skladbe - među kojima su i stari favoriti iz kataloga poput "Watching The Detectives", "Clubland" i "Almost Blue" - dobile su posve nov raskošni jazz aranžman, a suradnja s Metropole Orkest i jazz standardima poput Mingusove uvodne teme "Hora Decubitus", dala je posebnu notu - klasike. Čak i bez emocionalne, ali i profesionalne veze s klaviristom i jazz pjevačicom Dianom Krall koja je zacijelo barem dijelom suodgovorna za Costellove sve češće iskorake i prema jazzu, negdašnji je novovalni singer-songwriter u svojoj karijeri uvijek pokazivao strast za promjenama i potragom za novim glazbenim obzorima. Po običaju i ovoga puta njegova je glazbena avantura imala happy end jer svih 14 skladbi nadahnute suradnje s Metropole Orkest zavrjeđuje najvišu ocjenu. Kao "bonus" albumu priložen je još jedan izuzetan CD: skraćenu 45-minutnu verziju "Il Sogno" - Costellova baleta na predlošku Shakespeareova "Sna ljetne noći".